

גליון מס': 88 פרשת תולדות

כ"ט חשוון תשע"ח (18/11/17)

העלון יוצא לעילוי נשמת
מדיאנה נג'מה בת
חנינה לבית זאן ע"ה,
ובעלה מיקיץ
כצאני בר רחל ע"ה

בבית הכנסת "אהבת התורה - איש מצליח"
רחוב הרב עוזיאל 43 ב.ב. בשעה 20:00

בית נאמן

שיעורו השבועי של מרן ראש הישיבה
רבנו מאיר מאזוז שליט"א

השיעור נמסר במוצאי שבת פרשת חיי שרה, כ"ג חשוון התשע"ח

ניתן לשמוע
בשירות ישיר את
שיעורו של מרן שליט"א
בערוץ קול ברמה.
או ב'קול נאמן':
079-9-367-367

נושאי השיעור:

א. הערות והארות בעלונים הקודמים. ב. תורת המנהגים. ג. מרן מופה ד' רבנו עובדיה יוסף ע"ה איחד את כל עם ישראל. ד. מחאה על בזיון כבוד מרן הראש"ל רבנו שלמה משה עמאר שליט"א. ה. המקובל רבי מרדכי שרעבי זצ"ל. ו. ללמוד לכתוב חידו"ת. ז. תפלה בסוף הנץ. ח. פירוש "אין מניחין תפלין אלא בשבת". ט. איטר בהנחת תפלין. י. סיפור על הרב מרדכי אליהו זצ"ל במערת המכפלה. יא. "לא מצא הקב"ה כלי מחזיק ברכה לישראל אלא השלום".

בהם ויצאה לו אש, אז התפלא ואמר: ברוך אתה ה' בורא מאורי האש (ועיין פסחים נ"ד ע"א). וככה כל הדברים באו לו מנסיון.

בכל דבר בבריאה טבוע חותמו של הקב"ה

ג. איפה כתוב הרעיון הזה? בחוברת "ניצוצות" (מס' 3 עמוד 35. "גלה" כבוד מלכותך) שערך **רבי משה גרילק** (הוא יצא לפני שלשים וחמש שנה בשנת תשמ"ג),⁴ כותב משהו והוא מעתיק את הדברים שלו: בשנה שעברה ביקרתי באחת החוות בדרום המדינה, והבחנתי שם באבטיחים הגדלים בציד המדרגות של בתי העובדים הכושים. מדוע זורעים אותם דוקא שם? זו הנקודה המעניינת, שהם אינם זורעים אותם בכלל אלא הם צומחים מאליהם, איך זה יכול להיות? אלא העובדים הכושים האלה נוהגים לערוך בערבים "חגיגות אבטיחים" בשבתם על המדרגות המובילות לבתיהם, והגרעינים החלקלקים עפים לכל עבר, ומאלו צמחו האבטיחים החדשים.⁵ כנראה זו הסיבה לתכונה המיוחדת שהגרעינים של האבטיח חלקלקים, למה ה' ברא אותם ככה? בשביל שיברחו מידי אדם ויכנסו באדמה, וממילא שנה הבאה יהיו לנו אבטיחים חדשים. אח"כ הוא מסביר שם למה בגרעינים של התפוז זה לא ככה, כי אף אחד לא יגע בהם כיון שהם מרים אז ישאירו אותם ככה, אבל הגרעינים של האבטיח הם מתוקים ועלולים לאכול אותם, לכן ה' עשה אותם חלקלקים ככוונה כדי שיברחו מהיד של האדם. זה כ"כ יפה להתבונן בכל דבר בבריאה. ושם יש מאמר ארוך על זה, שאומר להתבונן בבריאה ובצמחים ולראות שעל כל דבר טבוע חותמו של הקב"ה. איך אומר רבי יהודה הלוי (בפיט) "ובכן ולך תעלה קדושה" בשחרית של יום כיפור? "וכל דמות - טבע חותמך".⁶

3. הוא נחשב "הוגה הדעות של החרדים", ומדבר בשפה נפלאה. כשהיינו מנויים על עיתון "משפחה", קודם כל הייתי קורא את המאמר של רבי גרילק, אח"כ עוד כמה מאמרים על רפואה וכדו', אבל המאמר שלו הראשון כי הוא חשוב ביותר.

4. יש לי את כל החוברות האלה חוץ בחוברת אחת מס' 7, ומי שיכול למצוא לי אותה יעשה לי טובה.

5. ומכאן ולהבא אני לא צריך לחפש כל מה שאני אומר מה המקור לזה. ואם שואלים: מה המקור? התשובה: אין מקור. עזבו אותי. פעם משהו בא לרבי חיים מצאנא, ושאל אותו: מה המקור לדברייך? ענה לו: אני המקור! אין לי כח כל דבר לחפש אותו, וכי אני צריך לזכור כל דבר איפה הוא נמצא? אני מחשב? אמנם זה זכרתי בחוברת "ניצוצות", אבל חיפשנו בתשע חוברות של ניצוצות עד שמצאנו במס' 3 עמוד 35.

6. ובמקום אחר בחוברת שם (מס' 8 עמוד 22) הוא כותב על מצות המילה, ואומר ככה: בנובמבר 1949 פורטו במאמר בכתב יד אגודה רפואית אמריקנית, הסיבה לכך שרצוי לעשות מילה בתינוקות. אח"כ פורסם שלתינוק שאן נולד יש רגישות מיוחדת לדימום בין יום השני ליום החמישי אחר הולדתו, שטפי דם בזמן זה אף כי אינם רציניים לפעמים חזקים מדי ומסוכנים, אבל יש ויטמיין קי (הה של קרישת הדם) נוצר בכמות מספקת עד היום השביעי בחיי התינוק, ואם ויטמיין קי אינו מיוצר במעיים עד היום השביעי, ברור שהיום הבטוח הראשון לביצוע המילה הוא היום השמיני. ובמקום אחר ראיתי כתוב שהקרישה ביום השמיני זה 110% ואח"כ יורדת ועומדת על 100%, כלומר לפני היום השמיני זה

שכר שמירת השבת

א. שבוע טוב! תראה כמה הקב"ה משלם שכר לשומרי שבת. היה אצלנו גוי בהילולא שנה שעברה "איוב קרא" שהיה אז חבר כנסת, הוא דיבר שם כמה מלים על השבת, ואמר: יפה מאד שנלחמים על השבת. והנה הוא קיבל שכרו תוך שבוע ימים (אולי שבועיים), נתנו לו בממשלה "שר בלי תיק", ומי אמר שזה בגלל השבת? "שבת" ראשי תיבות שר בלי תיק... אח"כ עלה עוד דרגה ונעשה שר אמיתי "שר התקשורת".

אדם הראשון למד מתוך הנסיון

ב. לאחרונה היו כמה ויכוחים נגדי. היה ויכוח על הספר "ענף עץ אבות", ועכשיו אמרו שהכל הסתדר ובדקו את הדברים וראו שזה נכון, שבזמן שהדפיסו את הספר הזה אמרו לרב עובדיה ע"ה: בזכות זה נכסה את כל ההוצאות. והדברים שאמרתי לא היו תלושים אלא ראיתי אותם בספר אחד, וכי אני צריך לזכור כל דבר מה המקור שלו? אבל היה עוד ויכוח גם על האבטיח, איפה שמענו ויכוח על אבטיח? אמרתי שאדם הראשון אכל אבטיח, ואחרי שנה ראה שצמח אבטיח באותו מקום, כי בדרך כלל אוכלים והגרעינים נשארים באדמה, וככה הם הבינו שזורעים את הגרעינים באדמה ומזה יוצא אבטיח. אחרת נצטרך לומר שכל דבר דבר ודבר הקב"ה לימד את אדם הראשון, ואמר לו: בוא רבי אדם, אם תזרע את האבטיח ייצא לך ככה, אם תזרע את השתיל הזה ייצא לך ככה וכו', וזה לא יכול להיות, אלא בני אדם למדו הכל מתוך נסיון. למשל איך אדם הראשון למד להדליק את האש? כתוב במדרש תהלים (מזמור צ"ב) שבמוצאי שבת הוא גורש מגן עדן, ואמר: אוי ואבוי עולם חשך בעדי, ומהשמים היו על ידו אבנים "אבני אש", כמו שכתוב ביחזקאל (כ"ח י"ד): "בתוך אבני אש התהלכת" (כ"ח י"ד). הוא בעט

1. חזק וברוך לרבי פרטוש שליט"א שעושה לנו את כל השבוע, כי כשיצאים מהשבת הולכת הנשמה יתירה, והישרים האלה מחזירים אותה חזרה, לא פחות מעצי בשמים שתיקנו חכמים. השיר הזה "אל תירא עבדי יעקב" זה פסוק בירמיה (מ"ו כ"ז): "אל תירא עבדי יעקב ואל תחת ישראל כי הנני מושיעך מרחוק ואת זרעך מארץ שבים ושבי יעקוב ושקט ושאנן ואין מחריד". כ"כ עוצמה יש בפסוק הזה, כי ישראל נדדו וגלו למאה ואחת גלויות, אבל כשקוראים את הפיוט הזה במוצאי שבת מקבלים חוזק מיוחד, וכל אומות העולם שנגדנו יאבדו, וכל אלה שנלחמים בנו כולם יכרתו, "כל אוכליך יאכלו וכל צריך כולם בשבי ילכו, והיו שוסיין למשיסה וכל בוזזיך אתן לבו, כי אעלה ארוכה לך וממכותיך ארפאך נאום ה', כי נדחה קראו לך ציון היא דורש אין לה" (שם ל"ט ז"י-ז"י).

2. ואולי נבקש ממנו בהזדמנות הזאת (הוא רצה לבוא אלי ובדיקו הייתי בנסיעה, אז בהזדמנות הדברים יגיעו אלי), לזרז את הדואר, הדואר של ישראל כתוב עליו "צב" אבל מחקו את היו"ד" ונשאר "צב"... כי אתה שולח מכתב והוא מגיע רק אחרי חודשיים-שלושה חודשים. יש לי מכתב שקיבלתי בשנת תשע"ו, ובחותמת שם כתוב שנת תשע"ב... למה מכתב של תשע"ב הגיע בתשע"ז? זו שאלה. "שויעת עניים אתה תשמע" (אולי משהו אמר תשע"ב), וחשבו שזה וא"ו ולא ב"ת... מה השגעון הזה? אז אתה שר התקשורת אולי תזרז אותם קצת. דרוזי זה "דרוזי", אז תזרז אותם ותעשה דברים טובים.

הדלקת נרות	מוצ"ש	ר"ת
ת"א:	17:53 17:18 16:20	
י-ם:	17:56 17:17 16:04	
חיפה:	17:50 17:16 16:08	
ב"ש:	17:54 17:19 16:21	

צריך לומר "צוערה" "האהלה" מלרע

ד. הגליון "בית נאמן" האחרון (מס' 87) לא הגהתי אותו, ונתתי להם שילמדו לעשות לבד (הרי יש ארבעה מגיחים אז שילמדו לבד), אבל אני קראתי אותו וראיתי כעשרים שגיאות. ויש שתי שגיאות שצריך להעיר עליהן. שגיאה ראשונה, אמרתי שהמלים "צוערה" ו"האהלה" מלרע (שם הערה 1), ושלוש פעמים הם כותבים שם "אהלה". אבל אין פסוק כזה, אלא "האהלה" בה"א, "האהלה אל שרה" (בראשית י"ח ו'), "ויביאה יצחק האהלה שרה אמו" (שם כ"ד ס"ז). ועכשיו התבשרנו שבכתבי יד עתיקים לפני 700 שנה (ויש לי כאן צילום) כתוב "צוערה" געיא בצד "וברי"ש, וא"כ אומרים את זה מלרע. וגם במלה "האהלה" צריך געיא באל"ף והטעם פשוט בלמ"ד, כי המלה מלרע (עי' בעלון האחרון הערה 1). וכל מה שנלחמו בנו אנשים שלא מבינים בין ימינם לשמאלם, זו סתם מלחמה של שקר.

גם כתבי יד העתיקים יוכיחו

ה. בספריית "פרמה איטליה" מהמאה ה-13 למספרם (זה בערך מימי הרשב"א), כתוב שם "צוערה" ו"האהלה" מלרע. ויש עוד כתב יד יפה מאד, של תורה נביאים וכתובים בספר אחד, ב"מגרש פרפיניאן" שכתב בשנת חמשת אלפים נ"ט (כלומר לפני שבע מאות ותשע עשרה שנה, בחיי הרשב"א והרא"ש), וגם שם כתוב "צוערה" ו"האהלה" מלרע. וככה כתוב גם בעוד כתב יד אחר שהאותיות שלו נראות יותר אשכנזיות, אבל הוא יותר מאוחר משנת חמשת אלפים צ"ה. ויש עוד חכם אחר ח. מ. הלוי (ואני לא מכיר השם שלו, לך תנחש מה זה ח"מ...)?, שמביא צילום מחומש ישן נושן מתימן, ורואים שם ג"כ "צוערה" מלרע ו"האהלה" מלרע. וכל אלה שאומרים מלעיל הם לא מבינים, שהרי העי"ן היא שוא פתח והה"א שוא סגול, וא"כ אי אפשר לעמוד בהם. ומי שירצה לראות את כל זה, אני אביא לו.

"קלב" - שתפתח "לבנו" בתורה לשמה

ו. עוד שגיאה הרבה יותר קשה מזאת: דיברנו על "וסעדו לבכם", שאחד שאל איך אברהם אבינו אמר "לבכם" הרי הוא לא ידע שהם מלאכים, ואמרתי לו שאברהם אבינו אמר בערבית (זה תירוץ שכתב אחד הקדמונים רק הסטוריון אחד לא הבין אותו, ואמר שספר תורה מתורגם מערבית, מה המג'ו'ן הזה אומר? וכי היתה

מסוכן ובים השמיני זה הכי טוב. ואיך אברהם אבינו לפני ארבעת אלפים שנה ידע את זה? איך אדם בן מאה יכול לסכן תינוק שרק עכשיו נולד והוא בן שמונה ימים ועושה לו מילה? אם לא שיקבל את זה מלמעלה. זה מדהים וצריך לדעת את זה. אלו הוכחות שהתורה מן השמים, ולא סתם אנחנו אומרים את זה, אלא התורה מוכיחה את עצמה, וכל מלה שהיא אומרת אחרי אלפי שנים מתבררת נכונה מלה במלה.

7. בזמנו (בשנת תש"ח נדמה לי) האדמו"ר מגור דחף באגודת ישראל שיוציאו עיתון "המודיע" יום יומי, שאלו אותו: למה? הרי זה איבוד זמן וביטול תורה, ענה להם: זה לא איבוד זמן, כי זה מציל את האנשים מלקרוא בעיתונים זרים, שהרי כל העיתונים אז היו עורכים אותם חילונים, ומדי פעם זורקים שם איזו מלה של כפירה (אמנם לא היו כמו היום גרועים לגמרי, אלא היה בהם קצת חכמות), ולכן תעשו עיתון "המודיע". היה שם אחד שעורך את העיתון הזה (שכתי את השם שלו), וכל ערב מביא לו אותו. האדמו"ר היה קורא את כולו, ולמחרת אומר לו: כאן יש שמונה שגיאות, כאן יש תשע שגיאות וכו'. שאל אותו: הרב, מה אכפת לך? ענה לו: בזה אני מעודד אותך. כשהגיע חול המועד אמר להם: תוציאו עיתון. ועד היום עיתון המודיע יוצא בחול המועד (ויש שם פינה שכותבים בה: "מפני קדושת המועד", מה הכוונה? וכי הוצאתם את זה מפני קדושת המועד? אלא הכוונה שהם כותבים בקיצור ארבעה עמודים בלבד). אבל שאר העיתונים החרדים שבאו אחרי זה כמו יתד ואחרים, לא יוצאים בחול המועד בכלל, כי לאט לאט הדור התבגר והם לא צריכים עיתונים, וגם הם שומעים חדשות ברדיו וכדו', אז מספיק לא צריך יותר מזה. אבל בזמנו עיתון המודיע היה "עוגן הצלה", והאדמו"ר היה בודק אותו ומעיר לעורך, וגם התיר לו להוציא אותו בחול המועד כדי שיימנעו מלרעות בשדות רדים.

8. איפה זה "פרפיניאן"? אני חושב שזה בספרד, כי בתשובות הרשב"א הוא כותב כמה פעמים: זה מכתב שנשלח לפרפיניאן וסרקסטו וכל מיני ערים. ככה אני זוכר.

9. פעם היה אחד שכותב בחוברת אור תורה "ש. פושמן", ושואל שם שאלות. פעם כתבתי שם (חסון התשל"ז פתרון חידה'ה עמ' רכ"ג) שמנין המצוות שנמצא בתחילת ספר היד החזקה כתב אותם הרמב"ם, ומדקדקים בלשונו. והוא שאל: מי אמר לך שהרמב"ם כתב אותם? אולי הוא רק כתב את ספר המצוות, ומנין המצוות זה תוספת ממישהו אחר. אמרתי לו: זה לא תוספת, אלא הרמב"ם בעצמו כתב את זה. איך אני יודע? כי הראב"ד משיג עליי שם גם במנין המצוות, והרי הוא לא ראה את ספר המצוות שהיה אז עוד בלשון ערבי כי זה תורגם שני דורות אחרי הרמב"ם, וא"כ מוכרח שמנין המצוות כתב הרמב"ם. ויש לי עוד ראיות לזה. אז אמר לי: למה אתם לא כותבים בכל שער של חוברת אור תורה את המאמר בגמרא (כתובות ק"א ע"ב) "כל המשתמש באור תורה אור תורה מחייהו". אמרתי לו: יפה מאד. ומאז עד היום הזה מופיע שם ככה, ומי שיבדוק את החוברת מאז לפני ארבעים שנה (ששט תשל"ז) יראה שכתוב ככה. אבל הוא לא רוצה לגלות את שמו, רק כותב "ש. פושמן". פעם הוא כתב כמה חידות במגילת אסתר (אדר תשל"ז עמ' שצ"ח), והרב גגוט שליט"א אמר לו: "קשרת קשרי ש"ן" קשריך, מה זה הש"ן הזה? שלמה שמואל שמיעה? אבל הוא נשאר קשור... מה לעשות לו?!

אז שפה ערבית בכלל!?! אבל איך אומרים בערבית? "קלבכם", ובאו הצדיקים שלנו וכתבו בעלון "קלבכם" בכ"ף, והרי בכ"ף הכוונה הכלב שלכם... אתם לא יודעים להבחין בין קו"ף ובין כ"ף?! למרות שאני מבטא את הקו"ף, וגם בדיבור פשוט אני מבטא את זה, מה יעשו לי?!...¹⁰ בליל ראש השנה אנחנו לוקחים את הסימנים ומזכירים כל אחד בערבית: "ראס" - יהי רצון מלפניך שנהיה לראש ולא לזנב, "יאי" - יהי רצון מלפניך שתאיר עינינו במאור תורתך", "קלב" כלומר לב של כבש - יהי רצון מלפניך שתפתח לבנו בתורה לשמה. אבל בבית הילדים הקטנים שלנו שיהיו בריאים, לא יודעים לבטא קו"ף אז הם אומרים "קלב", אמרתי להם: כלב פירושו כלב, תגידו "קלב" בקו"ף.

רבותי מיר וועלן בענטשן

ז. למה אנחנו אומרים את הסימנים בערבית ולא בעברית הלב והראש וכו'? כי מסורת של דורות לא מאבדים אותה. יש סידור של אשכנזים שבברכת המזון במקום "הב לן וגבריך" כתוב שם "רבותי, מיר וועלן בענטשן", מה הפירוש? "אנחנו רוצים לברך", אבל הם אומרים ככה אפילו שנוסח הגמרא (פסחים ק"ג ע"ב) זה "הב לך", כי חביב עליהם הביטוי של דורות. לא החכמה להרוס הכל במחי יד, אלא כל אחד יכול להמשיך במנהגים של דורות ולא לבטל אותם.

מתי צריך לבטל מנהג?

ח. אבל אם הדברים נוגעים בהלכה לא עושים ככה. למשל היה מנהג אצל הפרסים לברך על המצות בכל השבוע "על אכילת מצה", והרי הגמרא (פסחים ק"כ ע"א) אומרת במפורש: מה שביעי רשות אף כל ששה רשות, חוץ מלילה הראשון שהכתוב קבעו חובה, שנאמר "בערב תאכלו מצות" (שמות י"ב י"ח). ולכן המנהג הזה טעות, רק מישהו פתח את החומש וראה כתוב: "שבעת ימים תאכל מצות" (שם כ"ג ט"ז), אז הבין שמברכים כל השבוע "על אכילת מצה". ויש עוד מנהג שגובל בספק ברכות להקל, שזה הדלקת נרות שבת לפני או אחרי הברכה, והרבה מחזקים המנהג לברך אחרי ההדלקה, ואומרים: אנחנו באנו ממרוקו וממשיכים במנהג הזה. אבל אם לא היה במנהג הזה ענין של איסור, אדרבה יש כמה מנהגים וכל אחד עושה את המנהג שלו, כמו למשל "בסיסה" שיש עושים בר"ח ניסן ובט"ו בשבט ואין בזה שום בעיה, אבל לעשות בזה כמה מחנות זה לא בסדר.

שלא נהיה אגודות אגודות

ט. הרב עובדיה ע"ה נלחם שלא נהיה אגודות אגודות. ועוד לפניו מרן ז"ל נלחם בזה. בשו"ת של מרן "אבן העזר" (יש לו שו"ת כזה חוץ מאבנקת רוכל) כתוב שם (הלכות כתובות סימן י"ד) על אשכנזי אחד שלקח אשה שניה, ובא אשכנזי אחר ואמר לו: אתה עובר על "חרם דרבנו גרשום" וכו', אז מרן אמר לו: כאן בארץ אין לנו חרם דרבנו גרשום. ובמיוחד שהרשב"א (עיין בב"ה ע"ה סוס"י א') כותב: שמעתי שהחרם היה עד סוף האלף החמישי. ומרן (בתשובה שם) כותב שלפני זה היה חכם אחד רבי קלנימוס שלקח שתי נשים, ולמה אז לא צעקת?! אלא כאן נוהגים ככה. בזה רואים שמרן לא רצה שיהיו מחלוקות בעם ישראל. היה עוד דבר כזה, שמרן בכסף משנה (פ"א מהלכות תרומות סוף הי"א) כתב שחכם אחד¹² בא להנהיג שצריכים לעשר גם פירות של נכרים כדעת ריב"א, ומרן שם אומר שאסור לעשות את זה, "לא תעשו אגודות אגודות" (יבמות י"ג ע"ב). ולכן אמנם יש דברים שעוד אפשר לשטוק עליהם¹³, אבל דברים שגובלים בברכה

10. פעם אמרתי קפה - "קוואה", ואמרו לי שבמצרים אומרים "אוהוי", אבל מה אכפת לי ממצרים? כולם כותבים "קוואה" בקו"ף, ובכל הספרים כתוב ככה.

11. או אומרים: "שתהיה שנה זו קלה עלינו כריאה", ורבי חיים פלאג'י (מועד לכל חי סי' י"ב אות כ"ה) מביא את זה.

12. ולא ידענו מי החכם הזה. אבל הרב עובדיה ע"ה (קול סיני עמ' 360, ושו"ת יביע אומר ח"י ח"ד סי' מ"ב אות ח') מצא אותו בפרישה (י"ד סוף סי' של"א), וזה חכם גדול שמו רבי יוסף פוזנא (כנראה הגיע מהעיר פוזנא), שהיה בקי בששה סדרי משנה בעל פה, וקרא לו "רבי יוסף התנא".

13. למשל מה שהמרוקאים נוהגים להגיד פיוטים בראש השנה וכיפור באמצע התפלה, כמו בנשמת וחזרה וכדו' (ועדיף שלא יאמר אותם החזן אלא הסוחר או מישהו אחר מהמתפללים). אבל אלה שנוהגים בזה, הרי ככה נהגו כבר בימי הקדמונים הראשונים. הרב עובדיה ע"ה כותב (יבי"א ח"ד ח"ח מ"ס י"ו) שהפיוטים האלה חיברו אותם רבי יהודה הלוי ואבן עזרא וכו', והרשב"ץ (בתשובה ח"א סימן נ"א) אומר שהם לא היו בקיאים בהלכה הרבה אלא רק בשירים. אבל באמת עוד לפני כן נהגו ככה בימי הפוסקים שם, למשל רבי יצחק בן גיאת שהיה פוסק לפני הרי"ף (הוא נפטר בשנת ארבעת אלפים תתמ"ט, 14 שנה לפני שנפטר הרי"ף), כתב פיוטים ליום כיפור לומר אותם באמצע

ואחרי התפלה הוא עושה קידוש מהר. והרב עמאר לא אוכל משל האולם, אלא
אשתו מביאה לו אוכל!

עונה ודרך ארץ

יב. במשך השנה כאשר הוא מדבר דברי תורה בשיחה בישיבה וכדו', ואני צריך
לדבר אחריו, אז אם יש לו דבר דחוף הוא אומר לי: סליחה אני מוכרח ללכת. ואף
אחד לא אומר ככה, כי אצל רוב העולם צריך להגיד לו תודה שהוא בא בכלל,
ואם גמר לדבר הוא הולך משם, וכי הוא צריך אותך בכלל?! אבל הרב עמאר
מיוחד, שהוא מכבד ומבקש סליחה על זה. **ככה מדברים בעונה**. כשהיינו בבית
הדין, כמה פעמים שהיו שתי דעות נגד דעתו, הוא אומר: אם ככה "אחרי רבים
להטות". **זו עונה**. לפעמים בבית הכנסת שלו הוא אומר משהו בהלכה, ובא אחד
שוטה ואמר לו: דעתי אחרת, הרב אמר לו: בסדר אין בעיה. ולא אמר לו: מי
אתה בכלל? **זו דרך ארץ**. הרב היה נותן לנו שיעורים לאברכים בישיבה בחושן
משפט, ושאלו אותו: כמה צריכים לשלם לרב? אמר להם: **יש לי מספיק עולם**
הזה, אז שהשכר של השיעורים ישאר בעולם הבא. אדם עם עונה כזאת רוצה
להשתלט? על מה יש לו להשתלט?!

צריך למחות ולבקש מחילה מתלמיד חכם גדול כזה

יג. ובכלל למה הגיעו הדברים האלה?! וכי יש כאן בעל דברים ידידי?! (ע"פ פבא
קמא ח' ע"ב), סתם משהו הפליט מלים והתפרסמו שלא כדין. אבל אסור לעשות
את זה, וצריך לבקש מחילה מתלמיד חכם גדול כזה. הגמרא (בבא מציעא פ"ד
ע"ב) אומרת על רבי אלעזר ברבי שמעון, שלפני פטירתו אמר לאשתו: תדעי לך,
החכמים לא מכבדים אותי כי היה בינינו ויכוח בענין מסוים, אז אחרי הפטירה
תשאייר אותי במטה, וכל מי שיבוא לשאול שאלה אני עונה בעל פה מהחדר
השני אם פלוני זכאי או פלוני חייב, וישמעון אותי. וככה היה עשרים שנה, פלא
פלאים. פעם אחת היתה בודקת אותו, ומצאה תולעת שיצאה מהאזנים שלו,
והיתה בצער על זה כי כל הזמן הוא היה רגיל כמו אדם חי. אז בא אליה בחלום
ואמר לה: זה בגלל שפעם שמעתי בזיון של תלמיד חכם ולא מחיתי על זה. אלו
דברי הגמרא¹⁸. לכן חייבים למחות על כבוד התלמידי חכמים.

"תפסיקו לפגוע במרן ובמפעליו"

יד. בעיתון "יום ליום" שם יש מאמר נפלא של הרב שלמה בניזרי, שאומר "תפסיקו
לפגוע במרן ובמפעליו". זה מאמר כ"כ אמיתי, כ"כ ישר, כ"כ נפלא. הוא אומר
שם: **מרן הרב עובדיה ע"ה עשה הכל כדי לאחד את עם ישראל, להרים את קרן
הספרדים שהיתה שפלה עד העפר¹⁹, להרים את עם ישראל גם את האשכנזים
וגם את הספרדים, כי גם אשכנזי שהיתה לו שאלה מסובכת, כמו בעיה בממזרות
ודברים תמוהים אחרים וכדו', ורוב חכמי האשכנזים מפחדים לפסוק כי הם לא
בקיים הרבה בתשובות הפוסקים²⁰, אז היו הולכים לרב עובדיה והוא פותח**

17. פעם אחת לפני שנים רבות שמעתי את זה **מרבי יצחק פרץ שליט"א**, שבזמן הבחירות הוא
דיבר כמה מלים, ואמר לרב עובדיה: "מרן יסלח לי שאני מוכרח ללכת, אבל כל ההפסד כולו שלי".
18. בזוהר (בהקדמה של אדרא זוטא, פרשת האזינו) יש דבר נפלא מאד, כשחלה רבי שמעון בר יוחאי
בא אליו רבי אלעזר בנו, ואמר לו: אבא, מה אני בעולם הבא? אמר לו: בני **"דלא את דכר הכא"**,
כלומר כאן לא יזכירו אותך וישכחו ממך, אבל בעולם הבא יש לך מקום חשוב מאד. וכונת הזוהר
על המעשה הזה, שהיה לו ויכוח עם החכמים ואח"כ קברו אותו בכבוד כמו שצריך.
19. פעם לפני שנים רבות יצאתי מתחנה מרכזית, ואמרתי למישהו שם: "הראשון לציון", שאל
אותי: אתה ספרדי? אמרתי לו: כן, אני ספרדי. אחרי כמה דקות הבנתי מתוך דבריו שהוא ספרדי,
אמרתי לו: ואתה ספרדי? הוריד את הראש וזענה לי... בעונות הרבים אני ספרדי... משוגע ומטורף
הבן אדם הזה, אתה ספרדי מה קרה?! אח"כ הוא אמר לי שהוא כורדי, אמרתי לו: אתה יודע מה
מיוחד בכורדים? הם מדברים ארמית יותר טוב מכולנו, כי בשפתם הם דיברו ככה, ולכן כשהם
קוראים קטע בגמרא הם לא צריכים להסתכל ב"רש"י ובספר הערוך, כי הם כבר מדברים ארמית
ולא השתנה אצלם כלום. לפני מאה שנה היה תייר אחד (ואל תשאלו אותי איפה זה כתוב?...), שהלך
למדינה אחת בכורדיסטאן, ושמע אבא אחד שאומר לבן שלו: **"אייתי לי ציבי"**, ההוא לא הבין.
וראה שהבן הביא לו גפרורים. מה זה "ציבי"? עצים, ככה לשון הגמרא (גיטין נ"ו א'): אחד אמר
ציבי ואחד אמר חיטי ושערי. אז "אייתי לי ציבי" פירושה תביא לי עצים קטנים שזה גפרורים,
וזה דיברו ככה. אז מה אתה מתייבש שאתה כורדי? או שאתה תימני או כל עדה אחרת? **הרי
בכל עדה יש ברכה, וכל העדות ביחד זו ברכה שאין כמוה בעולם, ולכן להפסיק להוריד את הראש.
אבל במקום להתאחד כל אחד בא בלבוש את השני, מה קרה?! צריך לכבד את כולם.**
20. ראיתי בספר חדש "אוצר מנהגי קהלות פרס" (עמ' 314) ששאלו את **רבי חיים קנייבסקי**, האם
יש מקור למנהג בפרס שמורידים את הגנעלים לפני שנכנסים לבית הכנסת? ואולי למדו את זה

לבטלה לא כדאי לעשות אותם. היום יש חוברת בעילום שם כי הם מפחדים,
ואומרים שם: בימי הרב עובדיה לא יכולנו לכתוב כלום מפני כבודו, אבל עכשיו
אחרי שנפטר נעשה עדה מרוקאית לבד, ועדה פרסית לבד, ועדה עיראקית
לבד וכו'. לא עושים ככה, כי הרב ניסה לאחד את כולם, והיה מקבל את כל אחד
בסבר פנים יפות, לכן לא צריכים לעשות ככה, ולא להתעקש על זה. אמנם יש
מקומות שממשיכים בזה, אבל לא כדאי לעשות ככה²¹, וכמה שאפשר להתאחד
צריך לעשות את זה.

מרן הראשון לציון הרב שלמה עמאר שליט"א

י. השבוע אנשים פגעו בכבודו של **גאון עולם הרב עמאר שליט"א**, ולא די
שפגעו בו אלא קראו לו "עמאר"²². לקרוא לתלמיד חכם גדול ככה על לא דבר?!
מה קרה להם?! אולי זו פליטת פה אבל אח"כ ממשיכים עם זה ומוציאים עוד
קלטת. עכשיו השמיעו לי קלטת מהרב עובדיה ע"ה בימים האחרונים שלו,
שאומר לרב עמאר: **"אתה ידידי אהוב נפשי"**. ובערב כיפור (שנת תשע"ד) בא
אליו לבקש סליחה ומחילה, על מה? כי הוא נלחם בעד הרב בוארון שליט"א,
וזה היה נראה כפגיעה. למה הוא עשה את זה? הוא הסביר לי ואני אגיד לכם:
הרב בוארון יש לו נסיון בדיינות 30 שנה, ולכן כמה שאדם יהיה חכם גדול אם
אין לו נסיון זה פחות מאדם מנוסה²³. זו הטענה של הרב עמאר. ובכל זאת הוא
הלך בערב כיפור לרב עובדיה, וכשהוא שוכב חולה במטה אמר לו: **"מחול לך
מחול לך מכל הלב, ידידי נפשי"**. שוב פעם בסוכות הוא בא אליו, והרב לפני כן
הקפיד ואמר: תביאו לי את הרב עמאר (יבדל לחיים), אני רוצה לדבר איתו, כדי
לגמור את כל הצרות האלה. אז להזכיר עווונות ראשונים?! זה אסור!

מקצת שבחו שלא בפניו

יא. מותר לומר מקצת שבחו של אדם שלא בפניו, וכאן זה תרתי לטיבותא,
לא כל השבח וגם לא בפניו (אמנם זה באזניו כי אולי אח"כ ישמיעו לו), אבל אני
אומר את מה שראיתי, "זוה חזיתי ואספרה" (איוב ט"ו י"ז). הרב עמאר בא איתנו
שבת אחת בשנה למלון "ניר עציון", ובאים שם אנשים נדיבים יקרים שתורמים
לישיבה. הרבה פעמים הוא בא לשם, ואנחנו מתפללים מנחה של ערב שבת,
ואח"כ אחד מהרבנים עומד ומדבר דברי תורה. אנחנו מרגישים שהרב עמאר
עיף, מה יש לו? העוזר שלו יחזקאל שבו (אמרתי לו: לשם שבו ואחלמה) לוחש
לי באוזן שהוא נמצא בתענית, למה? כי הוא מתענה בשבועיים. ולולי שהעוזר
שלו אמר לנו את זה, לא היינו יודעים שהוא מתענה בכלל, אלא אדרבה הרבנים
ממשיכים לדבר דברי תורה והוא יושב ונמצא בצער. אח"כ התפללנו ערבית,

החזרה ובנשמת וכדו' (והם נמצאים בסידורים שלנו בסליחות של ג'רבא), ולכן אם מתעקשים לומר
אותם, לא צריכים לריב על זה, כי יש להם עיל למסור.

14. למשל בתונס ביום תשעה באב לא היו מניחים תפלין בשחרית, ואילו כאן בארץ מניחים. ובאים
ואומרים להם שזה רק מנהג "בית אל" בירושלים. אבל אם אחרים מניחים מה הבעיה בזה?! וכי
יש בזה איסור?! אין בזה כלום, ולכן יכולים להניח תפלין. שאלו: אם ככה איך נרגיש את הצער?
התשובה היא, שתרגיש את הצער בזה שלא תסתפר מיום שבעה עשר בתמוז, כי זה הצער האמיתי,
ואדרבה אם לא מניח תפלין זה פחות כאב ראש בשבילי... ולא מרגיש את הצער בזה.
15. אתם יודעים מי זה "אבן עמאר"? להבדיל זה ערפאת. אני מצאתי לו רמז בתהלים: "עוד מעט
אין רשע" (תהלים ל"ז י') ראשי תיבות עמאר.

16. לפני כשמונים שנה (בשנת תר"ץ) **אבא ע"ה** למד עם תלמידיו כל יום ששי טור אבן העזר,
מהלכות קידושין עד סוף אבן העזר, ומתחילה רצה ללמד אותם דקדוק עם המלבי"ם וכו', אבל
ראה שהם משחקים ולא רוצים את זה, "דקדוק עניות". אז אמר להם: נלמד טור בית יוסף ועכשיו
תעינו כמו שצריך. הם עיינו בזה, ומה שהוא לומד זה "מונח בביטא" והוא לא שוכח אותו. אח"כ
הגיע הזמן שהיו מועמדים לדיינות, אז הרב הראשי של תונס **רבי חיים בלעיש ע"ה** (נפטר בשנת
תש"ז) בן שמונים ומעלה, ואבא היה הולך אצלו כל שבת ולומדים טור ובית יוסף, אמר לאבא: עכשיו
יש מועמדים ותעמיד את עצמך. אמר לו: עד שאשאל את אבא. שבוע הבא שאל אותו: שאלת
את אבין? ענה לו: עוד לא שאלתי, וככה דחה אותו "עד שאשאל את אבא". בשבוע האחרון אמר
לו: זה השבוע האחרון, לך תשאל את אבין עכשיו ותתן לי תשובה. ביום שבת אבא הלך לסבא,
ואמר לו: אומרים לי להיכנס בין המועמדים, ואני כבר יודע אבן העזר וחושן משפט, מה אני צריך
להיכנס בזה?! וכי חסר לי מה לעשות? (בזמנו אבא היה עוסק במסחר, חצי יום סוחר וחצי יום לומד),
והרי כתוב (אבות פ"ד מ"ז) "כל החוסר עצמו מן הדין פורק מעליו איבה וגזל ושבועת שוא", אז מה
אני צריך כאב ראש?! אבל סבא ענה לו דבר נפלא מאד: **זה לא אותו דבר איך שאתה לומד ואיך
שהדברים באים לידי מעשה**, כי זה כמו אדם שלומד איך לנהוג "תיאוריה" אבל הוא לא לומד את
הפרקטיקה, ולכן צריך להתאמן בזה, כי אמנם אתה יודע שההלכה ככה אבל במעשה תלמד את
הרמאות של האנשים, איך לחקור אותם ואיך לברר את האמת, זה חשוב מאד (הרב אסף ליב לא נת את זה).

בלי אתנח"ם...²⁴ דבר שני, לפעמים אדם כותב דברים בטלים ומקשה קושיות של שטות, ואם ידפיס את זה מאוחר יותר הוא חושב "אני גאון עולם, מי הם בכלל שחולקים עלי?" אבל כשהוא ילד ידריכו אותו ויאמרו לו: הקושיא הזאת שייבש תמחק אותה, והקושיא הזאת לא שוה פרוטה, והתירוץ הזה יש בו טעות צריך לתקן אותו וכדו'. וככה היו עושים בחוץ לארץ. אמנם כאן בארץ הרב עובדיה ע"ה דיבר הרבה על הכתיבה, ועשה כנסים של "ועתה כתבו לכם" וכדו', אבל הבעיה היא שהרבה אינם מבינים מה לכתוב, וכל אחד חושב "לא קם כמוני מעולם", ולכן אחד חולק על מרן השלחן ערוך והולך אחרי הרמב"ם, והשני חולק על הרמב"ם והולך אחרי הראב"ד, והשלישי חולק על שניהם והולך אחרי הגאונים, והרביעי חולק על הגאונים והולך אחרי רב אשי ורבינא... לכן צריך ללמוד לכתוב נכון.²⁵

לעשות את תפלת הנץ בסוף הנץ

יז. פעם שאלו את הרב שרעבי על תפלה ב"נץ החמה", מה עדיף לאחר או להקדים? ואמר **שרעבי לאחר מאשר להקדים**, כי כשאתה מקדים לפני הנץ החמה התפלה כולה בדיעבד (אא"כ לפועלים וכדו'), אבל כשאתה מאחר אמנם הפסדת מצוה מן המובחר אבל זה לתתחילה (ספר הרב שרעבי עמ' 78). וזה סייעתא לדברי **אבא ע"ה** (שו"ת איש מצליח ח"א חאו"ח סי' ט"ו הסעיף הרביעי) **שאומר שעושים את הנץ בסוף הנץ**, מה הפירוש? כאשר השמש זורחת לוקח לה שתי דקות וארבעים שניות מתחילת הזריחה ועד סופה, שהרימה הפירוש "הנץ החמה"? כאשר מתחילה השמש לזרוח ורואים ניצוצות עד שייצא כל הכדור של השמש. אמנם יש כמה דעות בזה, אבל אבא אסף את הדעות מהראשונים והאחרונים, וראה שבראשונים המחלוקת שקולה ששה לכאן וששה לכאן, ובאחרונים רובם ככולם סוברים שהולכים אחרי תחילת הנץ, וככה יוצא גם מהגר"א. אבל בכל זאת הוא כתב שיכול להיות שהאחרונים לא ראו את הראשונים, ומצא בספר יריעות האהל של רבי שמ"ח גאגין - רבי שלום משה חי גאגין, שמנהג החסידים בבית אל לעשות את תפלת הנץ בסוף הנץ. וככה אבא פסק שרעבי לאחר את הנץ, וכתב שבעה טעמים על זה.²⁶ והנה הרב מרדכי שרעבי מסייע לו בזה.²⁷

"אין מניחין תפלין אלא בשבת"

יח. הבן איש חי של השבוע (שנה ראשונה פרשת חיי שרה) מדבר על הלכות תפלין, ומביא שם (אות א') מדרש פליאה: **"אין מניחין תפלין אלא בשבת"**. ואומר **שרבנו שמשון מאוסטרופולי** (בליקוטי שושנים שלו שבסוף ספר קרנים) פירש פירוש בזה. אבל **רבי עקיבא איגר** פירש שהמלה "בשבת" זה ראשי תיבות במקום שיער במקום תפוח, כלומר שתפלין של ראש מניחים במקום שיער ולא במצח, ותפלין של יד מניחים במקום תפוח כלומר בקיבורת. ומה פירש רבנו שמשון? הוא ביאר ע"פ **דברי הטור** (סימן ל"ח) **שילד שמתחיל להניח תפלין צריך להיות בקי קצת בלימוד תורה ונביאים וכתובים**, בתורה בספר בראשית ובנביאים בספר שמואל ובכתובים בספר תהלים, מה עשה החכם הזה? לקח ראשי תיבות שמואל בראשית תהלים - שבת, אז פירש ככה הכוונה "אין מניחין תפלין אלא בשבת".

²⁴. וגם יכול לכתוב הרבה מליצות וכדו' כדי להידמות לרב חיד"א... מה השטיות האלה?! זה מה שחסר לך?! למדת את כל הפוסקים ונשאר לך רק להדמות לרב חיד"א?! "חוד חידה ומשול משל" (יחזקאל י"ז ב').

²⁵. בשיבה היה פעם **רבי נסים כהן ע"ה** (נכדו של מרן מוה"ר רבי כלפון ע"ה) בא פעם בשבוע, ובדק את כל החידושים של התלמידים, וביום שלישי היו שמחים כשהיה מחזיר להם את החידושים עם הערות ותיקונים.

²⁶. בא חכם אחד ואומר: מה פתאום?! הרי המנהג אחרת. אבל אבא כתב לך טעמים, וכי תדחה אותם בגילוי יחסיטא?! והנה גם בבית אל נוהגים ככה. בחו"ל כל דבר שיש בו ספק היו בודקים אין נוהגים בבית אל. למשל אם אומרים תי העולמים או תי העולמים, בדקו וראו שהם אומרים "תי". **אבל הנכון לומר "תי" העולמים בצירי**, ויש לי תשובה ארוכה עם הוכחות רבות על זה (שו"ת בית נאמן ח"א חאו"ח סי' י"ח). וככה כל דבר היו שואלים מה מנהג בית אל, כי זה המקום הנפלא ביותר, "זה שער השמים" (בראשית כ"ח י"ז).

²⁷. בספר שונתב עליו הדיפסו "נוסח מצבה" מלא שגיאות, למה? לא כותבים ככה. היה צריך שהיה תלמיד חכם שיועד לכתוב שיבוא וישמע את השיעורים של הפשט שלו (ושיעורים של קבלה זה לבד), אבל שלא יעשו חוכא ואיטולול מעצמם, לא עושים דבר כזה (בספר שלי עשיתי הגהות ובהדמנות נפרסם אותן).

הכל, "ויוסף הוא השליט על הארץ הוא המשביר לכל עם הארץ" (בראשית מ"ב ו'). והנה לא עבר ארבע שנים מהפטירה שלו, וכבר מחלוקות עד השמים?! על מה הויכוח?! וכי יש כאן איזו "התחרות"?²¹ אין כלום.²² (וכל הכבוד לעיתון "יום ליום" שכתב מחאה מאופקת אבל בכבוד).

המקובל הרב מרדכי שרעבי זצוק"ל

טו. השבוע יום הפטירה של הרב מרדכי שרעבי ע"ה. כתבו עליו **שמגיל שמונה היה נותן שיעורים בתימן לבחורים בגיל שמונה עשרה, והיה יודע גמרא והרמב"ם וטור והכל בעל פה**. אבל כואב שלא השאיר אחריו שום דבר בכתב, כי הוא לא כתב את החידושים שלו, ואין שום שמועה שהביאו מפיו.²³ היום אנשים לא יודעים את ערך הכתיבה, ואומרים: אני יודע ללמוד ומיותר לכתוב. אבל זה לא נכון, אלא אתה חייב ומוכרח לכתוב הכל.

צריך ללמוד לכתוב נכון

טז. אבל אדם צריך ללמוד את זה, ולמה לא ילמד לכתוב לבד? **דבר ראשון**, הוא לא יודע לכתוב בילדותו, אז הוא יכול להאריך הרבה "מאריך טרחא

מהעריבים? וענה להם: להפסיק את המנהג הזה. אבל יש תשובה של הרשב"ץ (בשו"ת הרשב"ש סימן רפ"ה והוא מובא בכף החיים סימן צ"א אות כ"ה) **שיש בתי כנסת שנוהגים להוריד את הנעלים לפני שונכסים לשם, וזה מנהג טוב שלמדו אותו מהפסוק "של נעליך מעל רגליך"** (שמות ג' ה'). רבי חיים שליט"א בקי בכל התלמוד בבלי וירושלמי ותוספתא והרמב"ם והשלחן ערוך וכו', אבל לא בקי בספרי תשובות האחרונים, ואם היה יודע את הרשב"ץ הזה היה עונה להם: זה בסדר תמשיכו במנהג הזה. מי שחיבר את הספר הזה רבי שי מזלומיאן הביא את השאלה והתשובה לבטל את המנהג הזה, אבל עכשיו העורכים הצדיקים שלנו יחפשו במחשב איפה זה בכף החיים וימצאו את זה. לכן צריך ללמוד הכל.

²¹. אין אומר רש"י בתחילת פרשת קרח? "וקרח שפקח היה מה ראה לשטות זו", וגם אתה שדברת כולם יודעים שאתה פקח עצום, **"שפקח הוא"** בגימטריא השם שלך. (לא שפקח היה אלא שפקח הוא עכשיו), אז בשביל מה אתה מסתכסך עם גאון עולם? למה? וכי הוא עסק בלהשתלט? תראה איזה ספרים חיבר, שמונה כרכים גדולים בהלכה כמו יביע אומר, חוץ מספרי אגדה ומוסרים ודרושים ותומות ישרים, למה תעשה דבר כזה?! לכן צריך לבקש מחילה, ולמחוק את הדבר הכואב הזה.

²². ושואלים: למה אנחנו עשינו את תנועת "חיד"ד? אני אגיד לכם זה פשוט מאד. זה היה הזמן גרמא, כי אמרו "אנחנו הולכים עם בוז", ובוז"י הזה מוכן להחזיר חלק גדול לערבים, והרי כל אלה שואהבים את ארץ ישראל לא מוכנים לזה, ואני כאב לי מאד, למה? כי ריאתי בנסיון שכל מי שמחזיר דבר מארץ ישראל החיים שלו לא טובים, תראו מה קרה לרבי'ן ולשרון ולאהוד ברק שהיה ראש ממשלה בזמן הכי פחות מכולם, רק שנה ורבע והעיפו אותו. זה היה בפרשת בשלח: "ויהי בשלח פרעה את העם" - ויהי בשלח העם את ברק, לך מכאן... למה? כי הוא אמר שהוא רוצה להחזיר שטחים נרחבים מארץ ישראל וסביב ירושלים. והרב עובדיה ע"ה אמר לו: מה אתה עושה? מה הגשעון הזה? תן להם מקום אחר בג'הנם, מה אתה נותן להם כאן בירושלים?! אבל הוא עקשן ואמר: אני לא לחיץ ולא סחית, אני יודע ומבין את הכל. עד שהרב היה צריך לומר לו: הקב"ה אמר **"נעשה אדם"** (בראשית א' כ"ו) להתיעץ עם המלאכים, וכי אתה לא צריך להתיעץ? אבל הוא "חכם גדול" שיועד רק לפרק שעונים, זה מה שהוא יודע ולא יותר מזה, הכל דברים בטלים, והנה גם בוז"י עכשיו יצא מן השורה והוא כבר לא מנהיג "המעריך", כי אסור לעשות ככה. ולכן כאשר ש"ס אמרו ככה לפני הבחירות, עשינו את תנועת "חיד"ד. אילו היו אומרים: אנחנו נשמע מה שרובנים יספקו לנו, אין חכ"נ נמי תעשו מה שהרובנים יאמרו לכם. אבל כאשר עוד לפני כן אומרים "אנחנו הולכים רק עם השמאל" זה אסור. כתוב: "זאת עשו שנאתי ואשים את עריו שממה" (מלאכי א' ג'), עשו גימטריא השמאל, אסור ללכת עם השמאל, כי הם רוצים להחריל את כל הכל. וגם "שתי מדינות לשני עמים" זה לא טוב, שהרי מפורש בתורה: "כי לא יירש בן האמה הזאת עם בני עם יצחק" (בראשית כ"א י'), **אין שתי מדינות לשני עמים**. והרי לא חסר להם מדינות אחרות, כי יש להם 19 מדינות ברחבי העולם, כמו סעודיה וכוית ובחריין וג'הנם וכו', וכי עיניכם רק בכבשת הרש? זו שלנו כי הקב"ה נתן לנו אותה, ולא יעזור לכם לא אונסק"ו ולא א"ו ולא בטי"ר, **"לא תיראום"** (דברים ג' כ"ב). **ארץ ישראל חשובה מאד, ומי שלוקח ממנה חתיכות ונותן אותה הוא ישלם על זה, לא אסור לעשות ככה**. על זה עשינו את תנועת "חיד"ד ואדרבה ע"י התנועה שלנו אנחנו וזיקנו והצלנו את ש"ס, שידעו וישמעו את זה, כי לולי "חיד"ד היו 140,000 קולות הולכים עם בנט, ואז הוא ולפיד עושים חגיגה וכל החרדים היו בחוץ, ולכן החרדים היום נמצאים בממשלה בזכות תנועת יחד. וכל אלה שמדברים גבוהה גבוהה על רבי אליהו ישי, מה אתם רוצים ממנו? מה הוא עשה לכם? לא עשה לכם כלום, ואדרבה הוא ניסה לעזור לכם. ומתחילה לפני שהתחלנו הכל, אריה דרעי אמר לאל"י ישי: אתה תהיה מקום שני ואני אעשה אותך שר, אמרתי: טוב בסדר, אבל בזמן שמצביעים על ארץ ישראל תהיה לנו זכות הצבעה חופשית, זה הכל. הלכתי לרב בעדני שליט"א והסברתי לו הכל, והוא אמר לי: אני מבין אותך, לא יתכן שארץ ישראל תימכר ע"י ג'הנום של י"ד אחד, לא עושים דבר כזה, ולכן בשאר העניינים של התורה הרי אותו דבר כולנו, אבל בענין המדיני תתן לנו להצביע לבד. אבל לא הסכימו לזה, אז נלחמנו ואני הלכתי וכתתי רגלי. אני מקווה שבפעם הזאת יבינו את זה, ולא יגידו 7-0 כי לא משחקים כדורגל כאן... אין דבר כזה.

²³. רק בספר תולדותיו כתוב בשמו דבר אחד לגבי רפואתו, **שהאבוקדו הוא 100% בריאות!** ואני אומר את זה בבית שילמדו שזה חשוב מאד.

מה הקושיא! א"כ הוא אמר שע"פ הקבלה האיטר צריך להניח כמו כולם, אבל גם ע"פ הקבלה יש תירוץ לזה.

אי אפשר להזיז הלכה מהגמרא

כא. הרב דבליצקי שליט"א (במכתב שנדפס בשו"ת בית נאמן ח"א חא"ח סוס"ב) כותב: **אין אחד בעולם שיכול להזיז הלכה מהגמרא.** וגם האדמו"ר מקומרא (שלחן הטהור סי' כ"ח ס"ד) אומר ככה. ולכן בדבר הזה לא צריכים לחשוש. והרב בן איש חי בעצמו כותב שם: **"שמעתי שבידיו של לית מאן דחש לדברי מהר"י צמח"**, כלומר לא חוששים לדבריו. וככה הדין, שאם הדבר מפורש בגמרא לא מתווכחים על זה, כי הגמרא יודעת הכל. מהר"י צמח בילדותו היה מהאנוסים בפורטוגל, ורק אח"כ כשנודע לו שהוא יהודי הלך לארץ ישראל לצפת³³, ותוך שש שנים למד את הכל מאל"ף ב"ת עד הגמרא ופוסקים וקבלה, ולכן הוא חשב שע"פ הקבלה אפשר לדחות ולהעיר ולהקשות על דברי הגמרא. אבל באמת ההלכה לא ככה. ובעיקר שמפורש במקור דברי מהר"י צמח (והעתקתי אותם במשנה ברורה (עם הערות איש מצליח) סי' ל"ב ס"ה בהגהות שבסוף הספר) שכתב רק "וצריך עיון", וכי פירושו שהחליט ככה? ולגבי אדם שכותב ביד ימין ועושה את שאר העבודות בשמאל או הפוך, נדבר על זה בלי נדר בשבוע הבא.

חצופים! תצאו מהמקרה הזאת

כב. יש כאן סיפור יפה על הרב מרדכי אליהו ע"ה ששייך לפרשה וחבל להפסיד אותו: משך שבע מאות שנה עד מלחמת ששת הימים שלטו המוסלמים על מערת המכפלה, לאורך התקופה הזאת היהודים לא נכנסים לשם, רק שבע מדרגות עד המדרגה השביעית³⁴. אחרי מלחמת ששת הימים, הרב נסים שלח את הרב מרדכי אליהו, ואמר לו: תטפל במערה במה שצריך שם. נכנסו לשם בפעם הראשונה אחרי הקרבות, חיילים ומפקדים בכירים כמו יצחק רבין ובר לב ועוזי נרקיס ומשה דיין וכולם, חלק מהם פצועים וחלק מהם רעבים וחלק מהם עייפים, ומצאו שם שטיחים ונשכבו וישנו עליהם. פתאום יצא השי"ח ג'אעברי ואמר להם: חצופים! תצאו מהמקרה הזאת, אתם לא יודעים לכבד, כי אנחנו המוסלמים שבאים לכאן רוחצים את הידים חמש פעמים, מורידים נעלים ומכבדים את המקום, אבל אתם ישנים ואוכלים ועולים על השטיחים כאן, אין לכם כבוד למקום הזה!

אבא! אמא! חזרתי לבית

כג. כולם שתקו, חוץ מהרב מרדכי אליהו ע"ה, שהבין ערבית טוב ואמר לו: תקשיב יא-שייח, אתה יודע שאם יבוא משרת לפני המלך בבגדים מלוכלכים ויגיש לו אוכל במגש מלוכלך, הוא יעיף אותו ואחת דתו להמית, אבל אם זה הבן של המלך שלא היה בבית אבא ואמא כמה שנים, ואבא שלו דאג לו ואמא שלו בכתה עליו בלילות, אז אם יבוא אחרי עשרים שנה של נידודים, בלי להזמין תור ועם בגדים קרועים ומאובקים, ויכנס באמצע ישיבת השרים ויאמר "אבא חזרתי", ויבוא לאמא שלו ויאמר לה "אמא חזרתי", הרי אבא ואמא שלו יחבקו אותו מכל הלב, עם הבגדים הקרועים והמאובקים, כי זה הבן שלהם. **תקשיב יא-שייח, אברהם זה אבא שלנו ושרה זאת אמא שלנו, אז אנחנו מתנהגים כאן כמו בבית, ואילו אתם בני אלפאטמה בני השפחה, ובני הגר מתנהגים כמו שמתנהג משרת, ולכן אתם רוחצים ועושים הכל, אבל אנחנו בנים ומתנהגים כמו שראוי לבנים.**

כשאומרים את האמת לא צריכים להתבייש

כד. השי"ח האדים כולו מבושה, סתם את פיו וחזר לחדרו בכעס גדול, כי קראו לו בני אלפאטמה רח"ל... כמה קצינים אמרו לרב: למה עשית את זה?

³³. הוא גדל שם כנוצרי (זה היה 150 שנה אחרי גירוש ספרד), ובגיל 39 בא לארץ ישראל. וזה לשון הרב חיד"א (שם הגדולים ערך רבי יעקב צמח): **"מהר"י צמח בא מפורטוגל"**, מה אכפת לך מאיפה הוא בא? אלא הכוונה ששם הוא היה אנוס.
³⁴. ויש לי טעם לערבים... למה? כי יש שם ארבעה זוגות אדם וחווה אברהם ושרה יצחק ורבקה יעקב ולאה, אז אחד מהם שייך להם, מי זה? אברהם, שהם אומרים שהוא ג"כ אבא שלהם, אבל השאר כולם לא שייכים להם. וא"כ הם אומרים שנשארו לנו רק שבעה ולכן יש לנו שבע מדרגות. אבל א"כ הם יעלו רק מדרגה אחת של אברהם... אבל באמת הם עולים איפה שהם רוצים.

"מדרש פליאה" לא היה ולא נברא

יט. הרב (בן איש חי) כתב **"מדרש פליאה"**, כי הוא חושב שיש מדרש כזה ורבי שמשון פירש ככה ורבי עקיבא איגר פירש ככה. אבל באמת לא היה ולא נברא, אלא רבי שמשון הוא זה שהמציא את המדרש הזה, והוא רגיל להמציא "מדרשי פליאה" כאלה²⁸. ובאמת יש הרבה מדרשי פליאה כאלה שנעשו בכוונה לצורך הפתרון שלהם²⁹. ופעם גם הבן איש חי עשה דבר כזה³⁰. אותו דבר יש כאלה כותבים מעשיות, אבל יש מעשיות שהיו באמת ויש מעשיות שממציאים לצורך הדרשה, והכוונה כמו "משל". לפעמים הבן איש חי כותב: "ונראה לי בס"ד מעשה" (בניהו שבת ק"ט ע"א, ועוד), וכי אתה עושה את המעשה?!... אלא זה לצורך הדרשה. ורבי יוסף משאש היה מומחה בדברים האלה³¹, לשנות קצת בשביל הדרשה. הראשונים כתבו: "מיטב השיר כזבו", כלומר השיר הטוב צריך שיהיה בו קצת שקר, כמו שאומרים על בן אדם "לא היה כמוהו מעולם"³², כי "מיטב השיר כזבו". ואותו דבר גם מיטב הדרוש. ולכן לפעמים עושים לזה "מדרש פליאה" כדי להנעים את הדברים, ובמקום שהבן איש חי יאמר: "רבותי כל מי שישים את התפלין על המצח לא יוצא ידי חובה!", אז הוא הנעים להם את זה והביא להם חידה: "אין מניחין תפלין אלא בשבת", שרבי עקיבא איגר פירש בראשי תיבות.

דין איטר בהנחת תפלין

כ. הבן איש חי שם (אות ז') דיבר על אדם איטר, שהלכה פסוקה בשלחן ערוך (סי' כ"ז ס"ו) וברמב"ם וכל הפוסקים, **שמי שאיטר וכותב ועושה כל מלאכתו בשמאל יניח תפלין בימין**. אבל הבן איש חי אומר שיש כאן בעיה, כי מהר"י צמח - רבי יעקב צמח דעתו אחרת, והוא כותב שע"פ הקבלה תמיד צריך להניח בשמאל, והרי "גברא רבא אמר מילתא דמסתבר טעמיה" (ולכן כתב שאחר התפלה יניח שוב ביד שמאל כדי לחוש למהר"י צמח). איפה הבן איש חי ראה את דברי מהר"י צמח? בשלמי ציבור (דף מ' ע"ג). אבל היום זכינו לראות דברי מהר"י צמח במקור שלהם, ושם רואים שהוא לא חלק על הגמרא והשלחן ערוך, אלא רק אמר על זה "צריך עיון". למה? כי הוא הקשה מדין אתרוג, שמור (א"ח סי' תרנ"א סעיף ג') פסק שגם אדם איטר יקח את האתרוג בשמאל כמו כולם, וא"כ למה כאן בתפלין אתה אומר שניח בימין? אבל זו לא קושיא, כי באתרוג אין פסוק שצריך ליטול אותו ביד כהה, אבל בתפלין כתוב "ידכה" בה"א (שמות י"ג ט"ז) והגמרא דרשה שהכוונה "יד כהה" (מנחות ל"ז ע"א), אז

²⁸. פעם הוא כתב: איתא במדרש הנעלם **"שנים שנים באו אל נח"** (בראשית ז' ט') - **אלו ימים שגומרים בהם את ההלל**, והוא פלא פלאים. אז הוא הסביר את זה יפה מאד: **"שנים"** - בחו"ל יומיים של פסח, **"שנים"** - יומיים של שבועות, **"באו"** - זה עולה בגימטריא תשע, אז תשעה ימים של חג הסוכות כולל הושענא רבא ושמחת תורה ושמיני עצרת שהם תשעה ימים בחו"ל, **"אל נח"** - בגימטריא חנוכה (ויש מפרשים שהמלה "נח" ראשי תיבות "נרות חנוכה"). ואלו הימים שגומרים בהם את ההלל. אני חשבתי שיש מדרש כזה, ופעם היתה לי "הגדה של פסח" מגדל עדד (ספר דק ויש בו 115 מפרשים! פלא פלאים), אז הייתי קורא כל הערה וכל פירוש שם, ובמיוחד של רבי שמשון מאוסטרופולי כי יש לו חידושים מאד יפים, ותמיד היה בלבי שיש "מדרש הנעלם" הזה. והנה יום אחד הרב אפרים פישלשטיין (מרח"מ מתתיהו 18) כתב לי: לא מצאתי את המדרש הנעלם הזה, ואני בדקתי וחפשתיו ובאמת אין מדרש כזה (והיום יש מחשב וברגע אחד אתה יכול לחפש את זה). אלא הוא בעצמו המציא את זה, וקרא לו "מדרש הנעלם" כי הוא העלים אותו... וגם "מדרש פליאה" הזה לא היה ולא נברא.
²⁹. הרב חיד"א מביא מדרש: **"לא נתקרה דעתו של דוד עד שהגיע לפרק בתולה נישאת"**. מה הקשר? יש כל מיני פירושים כזה. והפירוש הפשוט שלי, שהגמרא בכתובות בפרק בתולה נישאת (דף ט' ע"ב) שואלת: איך התירו לדוד לחיות עם בת שבע? הרי היא אסורה לבעל ולבועל, ותרצו שם כמה תירוץ שכבר קיבלה גט וכדו'. וא"כ זו הכוונה: **"לא נתקרה דעתו של דוד"** על מה שהוא לקח את בת שבע, **"עד שהגיע לפרק בתולה נישאת"** ששם יש תירוץ לזה.
³⁰. הוא כתב חידה: **"אל תבטח באדם כי לא יועיל, תבטח בכ"ט אדם ויועיל"**. מה זה "כ"ט אדם"? תבטח ב- 29 בני אדם?! אלא הפירוש הוא שיש שם של בתוחן ע"פ הקבלה אכד"ם, שזה אותיות אדם כ"ט, וזה פירוש החידה הזאת "תבטח בכ"ט אדם ויועיל". בספרו אמרי בינה הוא הביא את החידה הזאת עם כל החידות שלו, ואילו בספרו בן יהוידע (גיטין ז' ע"א) הוא כותב על זה: חידה שעשה "חכם אחד", מי זה החכם הזה? הוא בעצמו, כי הוא חכם למה לא? רבי יוסף חיים - "חיים" גימטריא חכם, אז אין בעיה...
³¹. לפעמים הוא כותב: **"יש לי כתב יד משנת שלשת אלפים תתכ"ח מזמן החרבן"**, ואתה שואל איך זכתה מרוקו שיש לה כל מיני כתבי יד לפני אלפיים שנה? איך לא נתבלו ולא נמחקו? אלא הוא כתב את זה בשביל הדרשה.
³². יש שר שכתב ערבי אחד על הרמב"ם: **"אילו הלבנה היתה פונה אל הרמב"ם היה מרפא אותה ממחלתה"**. כלומר אם היתה פונה אליו היא לא היתה קטנה ומסכנה עם "חיסור" אלא היתה מלאה, אבל היא לא פנתה אליו מה לעשות? וכי סלקא דעתך שבאמת ככה זה? אלא "מיטב השיר".

הוא יברך יתהון, ויזכה יתהון, וימלא משאלות לבם לטובה, בריאות איתנה והצלחה רבה, אורך ימים ושנות חיים, וכן יהי רצון ונאמר אמן.

רדיו מיוחד, שיש בו דברי תורה ויש בו מוסר ויש בו חידות לתלמידים, ויש בו דברים משמחים, המשמח אלקים ואנשים" (שופטים ט"ז), ועמי מימון הוא מומחה לשמח בני אדם. ויש בו הכל. וגם כשאומרים שם פוליטיקה הוא באמצע ולא מכריע בזה, אלא רק מדבר בכאב. לכן אסור לפסול אותו. **ומרן הרב עובדיה תמן** בו (כשאמר לו "קול ברמה" הוא אמר "ברמה - זה השם שלי", ובא חכם אחד ואמר: לא הבנתי מה זה השם שלו, אבל הרב לא אמר "קול ברמה" זה השם שלי אלא "ברמה" זה השם שלי, כי המלה "ברמה" (247) זה גימטריא "עבדיה יוסף"). פעם היה רדיו שמספר כל השטויות שבעולם, אבל עכשיו יש לנו דבר טוב "קול ברמה". לכן לא לריב על זה, ולא משנה "קול ברמה" או "קול חי", כי העיקר דברי אלקים חיים ומוותר לשמוע שם דברי תורה, ומי שלא שומע את זה פעם אחרת ישמע דברים גרועים יותר. צריך להפסיק את המלחמות האלה. כתוב (עוקצין פ"ג מ"ב): "לא מצא הקב"ה כלי מחזיק ברכה לישראל אלא השלום, שנאמר ה' עוז לעמו יתן ה' יברך את עמו בשלום" (תהלים כ"ט י"א), שה' יתן לנו כח, וכי עדיף שיאכלו אותנו מכאן ומכאן ויהדות ספרד תכחד מן העולם ח"ו? אדרבה צריכים להתחזק, למחוק את כל השנאה שבלב, וכשנזכה לדרך טובה נזכה לגאולה שלימה, במהרה בימינו אמן ואמן.

אנחנו רוצים "דו-קיום" עם הערבים להסתדר איתם, ענה להם הרב: צריך לומר להם את האמת, הם מבינים רק ככה. אחרי כמה דקות הדלת של השי"ח נפתחה, והוא יצא מחדרו כפוף כולו "מודים אנחנו לך", ואמר לרב: **יא-חכם יא-סידי בבקשה סליחה!** כי כשאומרים את האמת לא צריכים להתבייש. הרב הסתכל בכל המפקדים ואמר להם: **אתם רואים איזו שפה הם מבינים, אנחנו גדלנו איתם ויודעים ערבית, ואם מעמידים אותם באמת, ככה הם.** צריך להיות ככה, תהיה אמתית, תהיה ישר, ותבורך מפי עליון.

מי שבירך אבותינו הקדושים והטהורים אברהם יצחק ויעקב, הוא יברך את כל הקהל הקדוש הזה גדולים וקטנים, אלה השומעים כאן ואלה השומעים ברדיו "קול ברמה" שיעלה מעלה מעלה³⁵, ואלה שקוראים אח"כ בעלון, מלכא דעלמא

35. רדיו "קול ברמה" הרבה רוצים לבלע אותו, אבל לא לעשות את זה, כי "קול ברמה" הוא

קול בית נאמן
079-927-0505

הקול כולל:

- שלוחת תמיכה ותרומות עבור העלון הקדוש - שלוחה 1
- רשימת מוקדי הקרנת שיעורי של גאון ישראל מרן שליט"א - שלוחה 4
- שלוחת קישור ישיר למפיצי העלון ברחבי הארץ - שלוחה 5
- שמיעת השיעורים - שלוחה 6
- הודעות הקוראים והודעות מערכת - שלוחה 7
- נקודות הקרנה או מפיצים שעדיין לא מוזכרים בקו נא לעדכן בשלוחה 2

ברכת מזל טוב

לידידנו הדגול רב פעלים עורך הדין
אילן יצחק מלול ורעיתו

לחולדת בתם

יה"ר שיזכו לגדלה לתורה לחופה ולמעש"ט
יחד עם כל יוצ"ח באושר ועושר וכבוד.

מוסדות חכמת רחמים

ההגרלה הגדולה של מוסדות התורה "חכמת רחמים"
מחיר כרטיס הגרלה: 520 ₪
בקניית 2 כרטיסים-כרטיס בונוס

האמן הצעיר רבי חיים הכהן צוקיל

מחיר רבי חיים חי חיה הכהן צוקיל

מתנה!

תרומה
תשעה
והגרלה

מוסדות

עלון
"בית נאמן"
בית נאמן

המוקד: 052-7159826 | 08-6727523

באתר המוסדות: yhr.org.il

בקישור: http://yhr.vp4.me/520

ההגרלה תערך ביום ההילולא-
בתאריך ט' בשבט 25.01.18
בשעה 17:00 בבניין אוהל הרב
במושב ברכיה

מכשירי חשמל
מקרר, תנור, מכונת
כביסה ועוד...

זריון מקדימין
וזוכים

בר"ח טבת ובר"ה שבט
יערכו הגרלות נוספות
לזריון שקנו כרטיסים

הרכב הזה או
תמורתו
יכול להיות
שלך!

תכשיטי זהב
שרשרת, עגילים,
טבעות, טבעת
יהלום ועוד.

לדעת כל גדולי הדור, החוקת אינטרנט מסוכנת לך ולבני ביתך. אתר הישיבה נועד לקירוב רחוקים או למחזיקי אינטרנט חסום כחללה לצרף עבודה ובאשרר רב!

ניתן לצפות בשיעור השבועי בשידור ישיר באתר: yhr.org.il | ykr.org.il

לחצו
תספור

עם הרופא הטוב ביותר הולך המלאך רפאל

יש ספור נפלא על המגיד ממזריטש רבי דב בער, שהיה תלמידו של הפעל שם טוב (והוא המשיך דרכו אחריו. וכל האדמו"רים שאחריו זה כמו רבי פינקס מקוריץ ורבי אלימלך מליזנסק ורבי שניאור זלמן מלאדי, כלם תלמידיו ותלמידי תלמידיו). החכם הזה היה צדיק גדול, ואנשים היו באים אליו לבקש ברכה וכדומה. פעם אחת בא אליו גביר אחד ובקש ברכה, אמר לו: "תשמע, דע לך שכל הרופאים והתרופות לא הם העקרה, כי לא התרופות מרפאות ולא הרופאים מרפאים, אלא עם כל רופא הולך מלאך לרפא את החולה, וגם בלי תרופות אדם יכול להתרפא, אבל עם הרופא הטוב ביותר הולך המלאך רפאל". הגביר שומע ומתחיל לחשוב: מה הרב רוצה ממני? אני לא רופא ולא מכיר רופאים. חשב אולי הרב מדבר ברמז אבל לא הבין והלך.

הגביר הזה היה סוחר גדול, ואחרי כמה חדשים נסע למסחר שלו, וחלה. כלם מכירים אותו שהוא נדיב בעל צדקות וחסד, אז חפשו אצל כל הרופאים, ואמרו להם: "הוא הולך וגונע, אין מה לעשות לו". בהזדמנות מלך גרמניה עבר שם ברוסיה, והיה לו רופא אישי יהודי, אז הלכו למלך ובקשו ממנו: "יש לנו בן אדם יקר מאד, בעל נדיבות וחסדים והוא חולה, האם אפשר להביא לנו את הרופא שלך? הוא גביר וישלם כמה שאתה רוצה על זה". המלך הסכים. הרופא היהודי הגיע לגביר החולה, הסתכל עליו ואמר: "זה גוסס, אני רופא אבל לא מחיה מתים, ונאמן אתה (ה) להחיות מתים".

רצה הרופא ללכת בחצרה, מיד אמרו לו: "אל תלך, תשב עוד קצת ורק תסתכל עליו". הרופא ישב שם והסתכל עליו, ופתאום הוא שם לב שהוא נראה יותר טוב, אמר להם: "נתן לו עכשיו תרופות". כתב "רצפט" (=מרשם) ונתן לשליח שיביא תרופות מבית המרקחת. השליח הלך להביא את התרופות, ובינתיים הרופא ראה שהחולה השתנה יותר לטובה, והתרופות שכתב כבר לא שוות. בקש שיחזירו את השליח אליו, וכתב לו "רצפט" פעם שניה של תרופות אחרות. הלך השליח, ועוד פעם הרופא ראה שהחולה מרגיש יותר טוב. כתב "רצפט" פעם שלישית ופעם רביעית. ואמר: "מחלה כזאת לא ראיתי בחיים, אני מסתכל על החולה והוא מבריא לאט לאט". עד שהחולה פתח את עיניו והתחיל לדבר.

הרופא לקח את הרצפט עם התרופות ושם אותם בצד, ושאל את החולה: "תגיד לי, מה קרה לך?" אמר לו: "בוא אגיד לך, לפני כמה חדשים הייתי אצל רב גדול, והוא אמר לי שעם כל רופא הולך מלאך, וגם הרופא הטוב ביותר הולך המלאך רפאל. והנה רק באת ואני מרגיש יותר טוב, וכשאתה מסתכל עליך אני מרגיש הרבה יותר טוב, אז תשב כאן עוד עוד חצי שעה - שעה, כי אני מרגיש טוב ככה". שאל אותו: "מי הרב שאמר לך דבר כזה?" "לא שמעתי בלתי היום" (לשון הפסוק בבראשית פרק כ"א פסוק כ"ו). אמר לו: "רבי דב בר שנמצא בעירה קטנה ממזריטש". הרופא רשם את הכתבת שלו והתפלא עד מאד. אחר כך הלך למלך, ואמר לו: "עבדתי אותך באמונה כמה שנים, עכשיו אני מבקש פניסיה מקדמת". המלך הסכים ואמר לו: "אתה יכול ללכת לשלום". הרופא הזה היה מתבולל והיה נוהג שלא פדיו, וכעת התחיל להתחזק, הוא הגיע לאדמו"ר, והרב אמר לו: "חכיתי לך הרבה שנים, אתה תרפא אותי בגוף ואני ארפא אותך בנשמה". לפה? כי רבי דב ממזריטש היה סובל ברגלים והולך עם קנבים והיה קשה לו. הרופא הזה חזר בתשובה, ונקרא שמו בישראל: "הרופא האדמו"ר חיים ברנהרד" (ויש עליו ספר כזה: האדמו"ר הרפא). (גליון 87 אותיות ד' - ז' והערה 3).

ברכת הקשת - המושך

הרב נייס בעלון "נוה ההיכל" דן בענין אם רואים חצי קשת, האם צריך לברך או לא? ולהלכה מברכים גם במקרה כזה, וכי צריך קשת מלאה! חלק מהקשת זה מוכיח שיש קשת, אלא שהיא לא נראית מאיזו סבה שהיא, לכן אם ראית קצת קשת תברך. וכמו בברכת הלבנה, וכי יש שיעור ללבנה? והרי לפי הרמב"ם (פ"י מהלכות ברכות ה"ט) מברכים עליה בתחלת החדש, שאתה רואה רק חרמש דל ואתה מברך מחדש חדשים, ולפי פוסקים אחרים מברכים בשלושה לחדש (ואצלנו הספרדים מתנים שבעה ימים אחרי המולד וזו מברכים) (שלחן ערוך חאו"ח סימן תכ"ו סעיף ד'), כי אין הבדל אם אתה רואה כל הלבנה או קצת מהלבנה. ואותו דבר גם בקשת. (גליון 85 אות ט' ובהערה שם).

א. יש מחלוקת בראשונים אם ביום השלישי למילה כואב יותר משאר הימים. הרמב"ם (פרק ב' מהלכות שבת הלכה י"ד) ואבן עזרא (בראשית ל"ד כ"ה) והרד"ק (בראשית שם) מציד אחד, והרמב"ן (בחיזושי למסכת שבת דף קל"ד עמוד ב') והרשב"א (בחיזושי שם) מציד שני. הרמב"ם סובר שיום השלישי של המילה כואב יותר, וכמו שכתב "ויהי ביום השלישי בהיותם כאבים" (בראשית ל"ד כ"ה). ואבן עזרא (שם) כותב בשפה שלו: "שלישי שהוא חצי המרבע המחלה גוברת", מה הפנה שלוש שבוע זה מרבע כי הוא רבע חדש, אז יום השלישי שזה אמצע השבוע הוא כואב יותר מהימים הראשונים. אבל הרמב"ן והרשב"א סוברים שכל שלשה הימים הראשונים כואבים לתינוק, ולא שהיום השלישי כואב יותר. (ולכאורה הפסוק "ויהי ביום השלישי בהיותם כאבים" משמע כמו הדעה הראשונה, כי לדעת הפוסקים שזה כואב כל יום עד היום השלישי, הפסוק צריך לומר "בעודם כואבים" ולא "בהיותם", אבל אין כל כך הוכחה מזה. רק לכאורה יש הוכחה, ממה שאמר (בגמרא שם) רבי חמא בר חנינא (על "ויצא אליו ה'") "יום שלישי למילתו" (של אברהם) הנה, מנין לו? הרי הפנה שאברהם היה חולה, אז אפשר ביום שני למילה או למחרת המילה, לפה יום שלישי? אלא לומר לך שבאמת היום השלישי כואב יותר משאר הימים). (גליון 87 אות ב').

ב. אברהם אבינו ישב פתח האהל כחם היום. התורה תנימה (בראשית פרק י"ח פסוק א') כותב בשם מדרש רבה (פרשה מ"ח פיסקא ח') שהחם יפה למכה. והיום ידוע שבשמש יש ויטמין די שיכול לעזר לזקנים שהסידן שלהם חסר, והנה המדרש אומר ככה, שאברהם אבינו ישב פתח האהל בשביל להתחמם ולקבל חם ולהתרפא. (שם אות ג').

חידה

מי זה רבי יוסף התנאי?

ולמה נקרא כן?

(תשובה לחידה נמצאת בעלון הנוכחי.)

תשובות ניתן לשלוח לפקס: 08-6723718
בין הפותרים נכונה יוגרל פרס. (נא לציין שם וטלפון)

שמות הזוכים יפורסמו שבוע הבא

שאי קינה במגילה

יחד עם כל בית ישראל שותפים באכל
והצטנן על ארצנו מזה זמן רב,
מעתה השמיעה בפה, פי הקדוש
מפיק מדגלית, זכיה מכינת דודי
בשרי אדנית, מופל בעצמתנות,
מופת הדור בספידות,
גאון ישראל והפארה

מזן המזן חבם מאיר מאזן שליט"א

האש ישבת "בסא החמים" המעטרת

על פטירת בת הצדקנית

מרת גאולה מאזן פ"ח

שוחבת בסורים מזה כל חייה

ומתלקת לבת חלמה בפתע פתאום

בעל הנחמות דפא את שבת, ושלה לו חממה בכפלים,
ויאמר די לצדקתו שלא חסד לראש עת, אב"ד

אנחנו פלח כי ממשך מ"ד שליט"א להאזר עניי ישראל בתורת
הבחינה, עדי זקנה ואם שיבה, מתוך בראות אמתה הנחיה
מקלא, אורן ימים ושנות חיים בטוב ונעימות. ובהפנת אור
התורה ברמה, ובהפנת תלמידים חכמים בקרן אור - ינחם.

החזקתם בכאב והצער, על ס"ת ששדרי בצער

הרב הנגאל כהן

מוסדות "חכמת החיים"

ברכה

הרב הפאל כהן

מוסדות "חיד החשוב"

אפת

FM: 92.1 • 104.3 • 105.7

אבל יחיד עשי לך

רדיו קול ברמה יחד עם כל בית ישראל שותפים באכל
ובצערך של גאון ישראל פאר הדור והדרו מורה דרכו
ומאיר נח ביכותיו עמרת ראשנו וצניף הפארתו

מזן ראש הישיבה הגאון הגדול

מאיר מאזן שליט"א

על פטירת בתו

גאולה מאזן ע"ה

שונת ליקה לבית עולמה לאחר עשרות

שנות יסורים קשים ומרים

נשגר בזאת כסא דנחמתא קדם מורנו ורבנו מרן שליט"א שלא יוסף לדאבה עוד וימשיך
להנהיגו ולהתוות לנו את הדור הישרה מתוך בריאות איתנה לאורך ימים ושנים טובות
לא ישמע עוד שוד ושבר בגבולו אכ"ר

החותמים בצער רב

צבי עמאר - בעלים אריאל דרעי - מנכ"ל

הנהלת הרדיו, העובדים וקהל המאזינים